

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

LETO XXV. — LETO XXV.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), SEPTEMBER 15, 1942.

ŠTEVILKA (NUMBER) 216

Stalingrad--simbolično mesto

Stalingrad je Stalinovo mesto, je Stalin tamkaj bojeval e najbolj krvavih bitk ruske vojske. Iz moskovskih poročil razvidno, da je ta kraj tako simboličen Stalinu, da je matuška Volga ruske vojske. Mož brez iluzij, kakor je ugotovil Winston Churchill, je Stalin vendar človek, zmes silnih instinktov in človeške preudarnosti in — kakor je tudi on gnan po ambicijah, katerih ni v Rusiji. Nihče tako spretno izkoristi kakor boljševiški vodja.

Stalingrad je simbol. "Krasna zvezda" je te dni poklical spomin dejstva, da je te revolucije ukazal Stalin kot jezikarica (kakor se je to tedaj imenovalo), odrezala pota, ki bi utegnili služiti iz mesta. Isti ukaz je danes: "Iz Stalingrada ni umika!"

Stalin je prav tako ukazal, da mora Stalingrad zavzeti za ceno. Tudi on vidi v tem Stalinov simbol, simbol moči, ki ga je tako grozilo, da bi ga s tajnimi rešili svoje silne moči; so, ki ga je prisilili, napadati končne stepe Rusije s nemške krvi. Lahko si predstavljati brezmejen Hitler, ki ga vidi, da zadevajo njegova nečloveška prizadevanja na granitno steno Stalingrada. Zato je Hitler razveljavil, za vsako ceno zlozinski odpor pri Stalingradu.

STALINGRAD KLJUBUJE VSEM NAPADOM NACIJSKIH ARMAD

Nemške črte trdno drže kljub silnim napadom in kupom nemških mrtvecev, ki pokrivajo bojišče.

NAZARI SO DOŽIVELI NA RUSKI FRONTI SILNE IZGUBE

Prva po masah artilerije, 47 tankov, ki pa so zavozili na polje min, kjer jih je bilo mnogo uničenih. Oni tanke, ki so srednje izgubili minam ter se hoteli umakniti v ozadje, pa je razbila sovjetska artilerija. Nato so Rusi s protinapadom zapodili Madžare nazaj.

Stalingrad se junaško drži. MOSKVA, torek, 15. septembra. — Ruske črte pred Stalingradom so včeraj trdno držale kljub številnim nemškim napadom in kupom nemških mrtvecev, ki so obležali na bojišču.

Severozapadno od Stalingrada je rusko poveljstvo poslalo kavalerijo proti dvema napadoma nemške pehote; ruska korenica je posekala nad 500 Nemcev.

GARDENAS—OBRAMBNI MINISTER

MEXICO CITY, 12. septembra. — General Lazaro Gardenas, bivši predsednik Mehike, je bil danes zaprisežen kot minister obrambe.

Na operaciji

Preteklo sredo se je podvrnil operaciji na slepihu Francis Jeraj, sin poznane družine Mr. in Mrs. Joe Jeraj, stanujoč na 15607 Holmes Ave. Nahaja se v Lakeside bolnišnici, kjer ga priateljeli lahko obiščejo. Želimo, da bi čim preje okreval!

Uslužbenci poulične zahtevajo novo zvišanje plač

Zadnja zahteva znaša v skupni vsoti \$352,000 na leto. — Njihove zahteve so ob sedanjih draginji popolnoma upravičene.

Skoro istočasno, ko je prišla pred zvezni senat predloga, ki predlaga zamrzovanje vseh medijev na plači, ki je predlaga 15. avgusta, je mestna zbornica prejela ordinanco za zahtevo, da se unijskim uslužbencem na poulični železnici in avtobusih zviša njih plača za \$352,000 na leto, in sicer poleg \$880,000, katere vsota je bila odglasovana dne 10. julija.

Ta ordinanca, ki jo je predložila k Ameriški delavski federaciji spadajoča unija, zahteva 4-centno povišanje plače na uro uslužbencem na vozovih, v katerih sta po dva moža, in voznikom avtobusov, 5 centov zvišanja na uro za uslužbence v vozovih, v katerih je samo en mož, in 4 cente zvišanja na uro za vse ostale uslužbence tranzitnega sistema. V zadnji kategoriji je približno 1,000 delavcev, uslužbencev na vozovih poulične železnice in na avtobusih pa je 2,700, od katerih jih je 30 odstotkov zaposlenih v operiranju vozil, v katerih je samo po en mož.

Na podlagi zahtevane plačilne lestvice bi prejeli motornari in sprevodniki na poulični železnici po 92 centov na uro, mesto 88 centov, ki jih prejema sedaj, motornari-sprevodniki na vozovih, na katerih je samo po en mož, in vozniki avtobusov, pa bi prejeli po \$1 na uro.

ŽENO JE ZAMENJAL ZA SRNO

Watkins Glen, N. Y., 14. septembra. — Arthur Doolittle, star 45 let, je divji lovec in hodi ponoči rad na lov na srne. Njegov snočnji lov pa se je končal s smrtjo njegove 38 let stare žene Marthe, katero je zamenjal za srno, ko je stekla proti njemu na to, ko je on ustrelil dve leti starega srnjaka.

WILLKIE DOSPEL V IRAK

BAGDAD, Iran, 14. septembra. — Wendell Willkie, poseben Rooseveltov poslanec, je bil smoč častni gost na banketu vlade Iraka.

Willkie je prispel semkaj z letalom v soboto. Takoj po svojem prihodu je bil odpeljan na dom premierja Nuri paše Es Saida, čigar gost bo, dokler se bo nahajal tukaj.

Demonstracija krpanja

Mrs. Christine Pirnat iz Collingwooda bo jutri večer priredila brezplačno demonstracijo svoje iznajdbe za krpanje oblek in posteljnega perila brez šivanja. Demonstracija, ki se bo pričela ob 7:30 uri in nadaljevala do 9:30 ure, se vrši v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Cenjene rojakinje so vabljene, da se je gotovo udeležijo, kjer iznajdba je brezdvomno velike vrednosti zlasti za one naše matere in gospodinje, ki imajo velike družine.

S konvencije S.D.Z.

Za predsednika 10. redne konvencije SDZ je bil izvoljen Joseph Trebec, za podpredsednika pa Ančka Traven in John Penca.

Zapisnikarja: Louis Rožman in Joško Penko.

Konvenčni tajnik John Gornik.

Pomožni konvenčni tajnik Max Traven.

Konvencija je poslala brzojavne pozdrave sledečim: predsedniku Rooseveltu, Mrs. Rooseveltovi, županu Lauschetu, guvernerju Brickerju in Ohio State Insurance Commissionerju.

Konvencija je zavrgla predlog, da bi bila predsednik in blagajnik stalno v uradu, temveč ostaneta ta dva urada po starem.

Delegatje zborujejo vsak dan od devetih dopoldne pa do pol dne, in od 1. do 5. ure popoldne. Popoldne je 15-minuten odmor.

Jutri večer bo na čast delegatiji svečan banket.

Pouk v državljanstvu

Snoči se je formalno otvorilo pouk v državljanstvu za one, ki so pripravljeni za drugi državljanski papir. Pouk se bo vršil v različnih prostorih širom mesta in sicer od 7. do 9. ure zvečer po enkrat na teden. V krajih, kjer živi večina naših ljudi, se pouk vrši kot sledi: v Collingwoodski knjižnici na 856 E. 152. St. vsak torek; v Norwood knjižnici 6405 Superior Ave., vsak ponedeljek; v Roosevelt šoli, E. 200 St., Euclid, O. vsak petek večer; Carnegie West knjižnici, Fulton Rd. in Bridge Ave., vsak četrtek. Za one, ki delajo ponoči, pa se pouk vrši v Citizens' biroju, vsak torek ob 9. uri zjutraj.

Nov grob

Po dolgi in mučni bolezni je preminil na svojem domu Frank Truden, ml. star 38 let, stanujoč na 1108 E. 71. St. Tukaj za pušča žalujočo soprogo Mary, rojeno Novak, hčer Dorothy ter več sorodnikov. Rojen je bil v Ložu, kjer zapušča mater Marijo, brate in sestre ter druge sorodnike. Tukaj je bival 21 let, ter je bil član društva Naprej št. 5 SNPJ. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj ob 9:30 uri iz Joseph Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave. ter na Lakeview pokopališče. Bodi mu ohranjen blag spomin, preostanem pa izrekamo naše sožalje!

Nabiranje kositra v Euclidu

Paul H. Torbet, solicitor mesta Euclida, je včeraj naznanil, da se bo pričelo danes tri dni trajajoče zbiranje starega kositra, katerega so gospodinje že vnaprej pripravile. Kolekcija bo v sledečem redu:

Danes, v torek: Po domovih južno od Nickel Plate železnice in severno od te železnice do Newton Ave., in zapadno do 200 ceste.

V sredo: Od Newton Ave., do Lake Shore boulevarda in v teritorij vzhodno od E. 200 ceste do Babbitt Rd., med boulevardom in Nickel Plate železnico.

V četrtek: Sekcija severno od Lake Shore boulevarda kakor tudi po domovih na Babbitt Rd. do okrajne meje, ki je severno od Nickel Plate železnice.

Balkan plamti v revolti proti osišču

Na ukaz Nemčije je bilo razpuščenih več bolgarskih polkov, katerih vojaštvo je simpatiziralo z Rusijo.

Kakor smo že včeraj poročali, je vzplamtel sedaj revolta proti okupacijskim četam tudi v Macedoniji in drugod na Balkanu, kjer so se pričeli borci za svobodo pridruževati četam generala Mihajloviča.

Aktivnost partizanov čedalje bolj narašča v Bolgariji, Grčiji in Rumuniji, odkoder prihajajo ponovna poročila, da mečejo ruski letalci ondodnim bojevnikom orožje in municijo.

Brzojavke iz Sofije preko Ankare naznanjajo, da so ruski simpatičarji spravili v Plovdivu v Bolgariji iz obrata telefon, med Popovom in Anumijo so iztirili neki nemški vojaški vlak ter razdrli več železniških prog v drugih delih dežele.

Iz Ankare poročajo, da je bolgarsko vrhovno poveljstvo na nemški ukaz razpustilo več bolgarskih polkov, ker je bilo v njih veliko število ruskih simpatičarjev.

Ponesrečena ustaška kazenska ekspedicija

MOSKVA, 3. septembra (ICN). — Radio postaja "Svoboda Jugoslavija" je oddala sledeče uradno poročilo vrhovnega poveljstva gerilske in prostovoljske vojske z dne 1. septembra:

Glavni stan hrvaških gerilcev poroča, da so bili oddelki iz hrvaškega Zagorja zelo živahni tekom zadnjih tednov. Več novih gerilskih skupin, ki so bile organizirane šele v juliju ali avgustu, so dnevno pobijale ustaške uradnike in vohune, ter razoroževale ustaške čete in ustaške žandarje.

Največje uspehe so dosegli gerilski oddelki v bližini Strubice in Varaždina, ter v planinah Istančica in Kalnika. V juliju so ustaši poslali v Zagorje močno kazensko ekspedicijo, ki pa je bila v boju poražena in povečini uničena. Skupno s kalniškimi gerilskimi oddelki se požrtvovalno bori tudi hrvaški stotnik redne Paveličeve vojske, ki je pred par meseci prešel h gerilcem z vsem svojim moštvom in s popolno vojaško opremo, strojnimi in tovornimi avtomobili.

800 JUGOSLOVANOV USTRELJENIH

NEW YORK. — Berlinski radio poroča, da je bilo v vojaških operacijah v Bosni ujetih in ustreljenih 800 jugoslovanskih borcev, ki jih radio označuje za "bandite". (Kakor znano, je do slej Berlin označeval vse rodoljube, ki so dajali prednost borbi na življenje in smrt pred sužnostjo, za "komuniste," zdaj pa jih torej označujejo za bandite). Omenjeni so bili ujeti v bojih pri Brodu.

VESTI IZ ŽIVLJENJA AMERISKIH SLOVENCEV

Arma, Kans. — V Flemingu si je 5. t. m. vsled dolgotrajne bolezni vzel življenje John Bobnar, star 67 let in doma iz Tcharij pri Celju na Štajerskem. V Ameriki je bil 39 let. Zapuščal je ženo in pet odraslih otrok. Pokopan je bil 7. t. m. na pittsburskem pokopališču.

SOVRAŽNO LETALO BOMBARDIRALO GOZD NAD OREGONOM

Japonski ujetniki na Solomonih so pričakovali, da jih bodo Amerikanci usmrtili.

SAVEZNIŠKI BOMBNIKI BOMBARDIRALI JAPONSKE LADJE

SAN FRANCISCO, 14. septembra. — Poveljstvo zapadne obale poroča o možni akciji nekoga sovražnega letala, ki si je prizadevalo z užigalnimi bombami užgati gozdove v južnem Oregonu. Letalo operira po vsej priliki s kake sovražne podmornice.

Presenečeni Japonci

PEARL HARBOR, 14. septembra. — Mornariški departament naznanja, da so dospeli japonski vojni ujetniki, ki so bili ujeti na Solomonovem otočju, v neko pristanišče izven vojne zone.

Poveljstvo ameriške mornarice na Pacifiku poroča, da je najznačilnejše pri tem to, da so vsi ti ujetniki pričakovali, da bodo gotovo usmrčeni.

"Človečansko postopanje in dejstvo, da se je dalo vsem ujetnikom zdravniško pomoč ter potrebno perilo in obleko, jih je tako presenetilo, da se je mnogo njih izrazilo, da se sploh ne marajo vrniti na Japonsko."

Mladenka poroča bratu, kako so Nemci obesili 45 žensk, med njimi njuno mater

Mati je morala plačati "s svojo dušo" za aktivnost svojega sina. — Nemci špijonirajo v ruskih rodbinah. — Grozen prizor na pokopališču.

(Poročilo v listu "New York Times")

MOSKVA, 14. septembra. — Neki sovjetski vojak, ki se bori na leningrajski fronti, je te dni prejel pismo od svoje sestre, ki mu sporoča sledeče:

"Moj dragi brat Šura: Naznanjam Ti, da sem zdaj v Gorkem, kamor sem prišla na sledeči način:

Ko je bil zavzet Vorošilovgrad, so po hišah nastanili Nemce. Mi smo dobili nekega velikega moža, ki je pričel pregledavati naše fotografije, nato pa povprašal po osebah, ki jih te fotografije predstavljajo.

Razgovor med Hunom in materjo

"To je moj sin," je rekla naša mati.

"Kje pa je zdaj?" "Na fronti."

Nemec je še enkrat pogledal fotografijo in vprašal: "Kje pa služi? Ali je partizan?"

Rabelj se vrne. Nato je odšel, toda se kmalu vrnil s tolačem, nakar je pazljivo prebral vsa pisma, ki si jih Ti pisal, nato pa vzel očetovo in Tvojo fotografijo ter zopet odšel. Kmalu pa je prišel spet naša mati.

Težave Paveličeve vlade

BERN. Švica, 14. septembra (NYT). — Pred kratkim smo že poročali, da je Paveličev preki odgovoril, da so čete osišču potrebne na drugih frontah.

V Bernu pa mislijo, da se Nemci boje poslati tako vojaško pomoč, ker bi s tem priznali, da je uporno gibanje v gorskih predelih Hrvaške in Srbije zaradi Paveličeve vlade take mere, da si Paveličeva vlada ne ve več pomagati. Zagrebška vlada je izjavila, da bo vsaka oseba, kriva širjenja vznemirljivih vesti, postavljena vstaji, kateri vlada ni več kos. Ta prošnja je bila baže odbita, pred preki sod.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$9.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

NEMCIJA JE ZIDALA NA PESEK

G. Z. Sajović je imel dne 8. septembra po radiu sledeči govor:

Slavni pisatelj in publicist Somerset Maugham je pred kratkim dejal o nekem evropskem narodu: narod, ki ceni katerokoli vrednoto več nego svobodo, bo svobodo izgubil; če ceni denar ali udobnost višje od svobode, pa bo po čudežni ironiji usode izgubil vse, denar, udobje in svobodo.

Nacifašistična propaganda je leto za letom pripovedovala, da so Amerikanci pomehkuženi in da so izgubili stara borbena svojstva. Pri njih da vlada nad vsem denar in udobje. Toda vsak opazovalec mora priznati, da je Amerika danes žrtvovala borbi za svobodo oboje, denar in udobnost, in sicer v obsegu, ki je za evropske razmere nepojmljiv.

A ne le materialno, tudi duševno se je Amerika oborožila. Na tvarni in na psihološki fronti dela s polno paro.

Že dolgo pred vojno so se nemški in italijanski magnati najbolj tresli pred Ameriko in njeno neizmerno industrijsko silo. Varali so sami sebe in slepili, da se bo Hitlerju že nekako posrečilo, preprečiti pomoč Amerike ogroženim narodom. Prepričani so bili, da se bo Hitler pred to nevarnostjo zavaroval in da prej ne bo začel nobene vojne.

Nemci so se zanašali na ogromno število Amerikancev nemške narodnosti in upali, da bodo skupno z laškim in španskimi Amerikanci osnovali tako mogočno peto kolono, da nobena ameriška vlada ne bo mogla organizirati vojske in vojne industrije.

A danes? Nemški industrijalci danes že dobro vedo, da je vse zaman. Danes rastejo povsod po Ameriki gigantske tovarne, iz katerih se vale tanki in dvigajo letala. Neizmerne množine topov in strojníc, municije in druge vojne opreme hite k obema obalama ameriških oceanov, kjer jih čakajo ladje zgrajene v novih ladjedelnicah, da jih odvedejo na rusko in na druge svetovne fronte.

Vsa industrijska oprema je v Ameriki popolnoma nova: železnice, tovarne, ladjedelnice, vse je še neobrabljeno, vse smotrno opremljeno z najboljšim. Na delu so delavci, dobro plačani in dobro hranjeni; ki radi in z veseljem delajo.

Z njimi nemška industrija ne bo mogla tekmovati. Njene železnice so izrabljene, njeni stroji že leta in leta poginani v divji ritem, a delavci so trudni, slabo hranjeni, sužnji, katere z grožnjo in bičem naganjajo na delo.

Zato se ne bojte, zmaga bo naša, čisto naša.

Dobro vemo, kako vam je težko. Vemo, kako vas pobijajo in zapirajo, kako našim kmetom požigajo domove in odvajajo živino, kako so tisoči in tisoči morali v gozdove, da si rešijo golo življenje, kako so tisoči in tisoči šli v planine, da nadaljujejo borbo.

Vemo, kako je tudi onim, ki so še doma, hudo živeti. Ves naš narod živi danes v koncentracijskem taborišču. Popolnoma so ga odrezali od zunanjega sveta. Vemo, kako se iz dneva v dan večja pritisk propagande in kako vam natvezajo laž za lažjo.

To je organizirani pritisk na dušo, satanski stroj, ki naj zmelje vašo upornost in po načrtu ustvari malodušnost in grozo. Malodušnost, češ, da zavezniki ne morejo zmagati, grozo, ki naj pripravi Slovence čimprej do tega, da bi se udali.

Kajti hitro, hitro, je Hitlerjevo geslo. Potrebni so mu pohlevni ljudje. Zato grozi vsem, ki se mu ne bi pokorili, z zaporom ali pa s smrtjo.

Vemo, kako je neizmerno težko ohraniti hladno kri in neodvisnost mišljenja pod takim pritiskom.

A čast vam, ukanili so se. Slovenci imajo trde glave in tisoč let borbenegega odpora za seboj. Kvišku srca, kmalu bo slava naših sovražnikov izplahnela.

Ogromna stavba nemške sile je zidana na pesku. V novem redu, ki je samo red novih solza in novih grobov,

živi le majhna peščica mogotcev v izobilju, vsi drugi pa trpe in stradajo.

Vse socialne pridobitve zadnjih 150 let so uničene. Enakost pred zakonom, delavni čas, svoboda kretanja, svoboda vere, mišljenja, govora, tiska, vse je odpravljeno.

Umrljivost otrok in starcev je strahotno poskočila in se stalno dviga za vse druge.

To je takozvani novi red, novi red milijonov in milijonov lesenih križev. Cilj tega novega reda je, da napolni žepe peščici ponorelih samozancev. A vse to je zidano na pesku in se bo sesulo, ko zapiha vihra svobode iz oceana.

Sesula se bo ta stavba in z njo posurovela ljudstva in njihovi podli vodje.

Zrušil se bo največji zgodovinski poiskus ropanja in zasluževanja celih narodov.

Zgodovina nas uči, da surova sila še ni nikdar zmagala nad idejo.

Sedem let je Hitler pripravljaj svoje pohode, gradil tanke in letala, podkupoval in izpodkopaval moralo drugih narodov. Kvizlingi so mu pomagali več, nego topovi in podmornice.

A na Ruskem, je Hitler običal. Naprej, nazaj, naprej... Leningrada ni zmoget, Moskve ne in tudi pred Stalingradom že dolgo stopica. Naprej, nazaj, naprej... a pred njim je še vedno vsa tista zagonetna, ogromna ruska zemlja—silna in sklenjena. Tam ni vrzeli, ni pete kolone, ni kvizlingov.

Pač pa so tam spomini, stari spomini, veter šepče o njih skozi steno, o velikanskih vojskah, ki so tam poginile, o slavni vojvodih, katerih slava se je tam razblinila v nič. In tudi s prahom nemških vojakov, se bo nekoč še igral ta veter, ki duje čez Don...

Hitler je običal na Ruskem. V njegovem zaledju pa rastejo ogromne sile: tam dela Anglija, trdo dela in njena sredstva se množe, medtem ko dobiva Porurje strahovite udarce. Ono Porurje, kateremu je Goering prisegel, da ne bo nikdar videlo sovražnikovih letal.

Nemci zapirajo oči in ušesa: — Druge fronte ne bo, objublja Hitler in Mussolini.

Amerika pa molči, dela in hiti. V rekordnem času je preuredila vso svojo industrijo in zdaj že osem mesecev vežba milijone in milijone mož nemoteno, sistematično in hitro.

Kolo se vrti, kakor ga voda obrača. Čas bo prišel, ko boste vračali milo za drago in, kakor je izjavil predsednik Roosevelt, sodili one, ki vas zdaj tlačijo. Naj si to zapomnijo vsi.

Pravica bo zmagala in z njo naša stvar!

Urednikova pošta

Nekaj izrednega bo pred sejo

Krožek št. 2. Progresivnih Slovencev bo imel v sredo večer, 16. septembra svojo sejo v sobi št. 1 Slovenskega narodnega doma.

Pričetek seje bo ob 7:30 uri zvečer, toda pred sejo bo pa nekaj prav posebnega.

Članice, ki so dobro znane, kako fino zna Mrs. Franceskin pečiti kekse in cookies. One, ki so kdaj že poskusile kar je ona spekla, so radovedne kako more to napraviti tako okusno.

Zato pa bo jutri večer pred sejo napravila testo in katera bo poleg, bo videla kakšno užitnost rabi, da se ji vedno posreči napraviti kaj dobrega. Medtem, ko se bodo "cookies" pekli, se bo vršila seja, po seji, bomo pa seveda pojedle kar bo spekla.

Obenem se opozarja članice, ki se zanimajo za balcanje, da naj pridejo na sejo, da se vidi koliko "teamov" bomo vpisali za tekmo z krožkom št. 1 za 4. oktobra.

Govorilo se je nekaj, da bi zopet priredile bazar. Katero veselje, naj prav gotovo pride na sejo in poda svoja mnenja.

Na svidenje na seji, 16. septembra.

Mary Zakrajšek, tajnica.

BUY BONDS

Izvirno poročilo iz Slovenije

Očividce pripoveduje o razrušenju vasi Ravnik

Bilo je na praznik M. Oznajenja, 25. marca t. l. popoldne v vasi Ravnik, ki leži na robu Bloške planote in ima 25 hišnih števil. Naključje je prineslo, da sta se srečala patrolja gerilcev in patrolja Italijanov — vsakih po trije možje.

Spopadli so se in obležala sta dva človeka, en gerilec in en italijanski vojak. Ostala dva vojaka sta nato zbežala v bližnjo vojašnico v Velikih Blokah, nakar se je kmalu pojavilo nekaj kamionov oboroženih vojakov.

Ljudje videč mrtveca, so takoj vedeli kaj sledi, mnogi so začeli reševati najpotrebnejše iz hiš, vendar ne vsi. Tako so rešili tako zelo malo, kakor menda še v nobeni doslej požgani vasi. Večina moških je ušla, vendar, da se ni dobro seznaniti z znanimi kasarnami in njihovimi brotami. Vojaki so nas obkolili, streljali na slehernega, ki je skušal reševati, pobrali še preostale vaščane ob vaškem vodnjaku in takoj začeli strašno delo uničevanja. Da ljudje resnično niso mogli nič rešiti pričata, da je v neki hiši domača hči zbrala nekaj obleke in jo hotela rešiti iz hiše. Dobil jo je vojak in je morala vse stvari nesti nazaj in vreči v ogenj.

Začelo se je divjanje brez primere. Vojakom ni zadostovalo, da so požgali vse kozolce, skedenje in ostale shrambe, ampak z bombami so porušili tudi hiše, tako da nam o nekaj cvetoči vasi priča le še kup razvalin.

Grozoto požara je še povečala žalostno tuljenje živine, ki je poginjala v hlevih. Poginila je goveja živina in večji del prašičev. Vojaki so pobesnili, drugače si ne moremo razlagati njihovega divjanja nad cerkvijo, (podružnica Bloške župnije sv. Roka), ki so jo porušili. Zgoraj je streha in kor; zvonovi pa so padli iz zvonika in se razbili. Cerkev stoji na samem, bila je krita s pločevino, in je izključeno, da bi bil le slučaj; opravičujejo se namreč, da se je ogenj prijel cerkve sam.

To divjanje je trajalo precej časa. Vojakom je zmanjkalo bomb. Tako je srečno ostala zadnja hiša, na katero je bomba padla skozi streho, ne da bi se užgala. V celem sta ostali torej dve hiši in en skedenj. Vse drugo je uničil požar in če greš danes skozi to vas, so njeni edini prebivalci lačni psi čuvaji in mačke, ki so kljub nesreči ostali zvesti svoji domačiji.

Takoj nato je vojaška oblast izdala ukaz, da ne sme nikdo dati strehe prebivalcem vasi Ravnik, in je za prestopke določila smrtno kazen in upepelitev imetja. Vse preostale moške so odgnali v kasarne, kjer so jih imeli nekaj dni zaprt brez jedi in jih pretepali. Pobrali so vsakega moškega, ki so ga srečali. Ko so jih pripeljali v vojašnico, so jih postavili ob novo skopano jamo in jim grozili s smrtjo, vse za prazen nič. Sledilo je še nekaj novih ukrepov.

Smrtna kazen za vse pobegle, policijska ura od 18 ure do 9 zjutraj; to ravno za Veliki teden. Za vse moške pa policijsko uro ves dan. To stanje je trajalo do velike sobote.

Prav zaradi tega so "Srbske novine" najsi še tako skromne, posebno pomembne saj so znani, ke prihajajoče nove dobe, prav tako, kakor Vodnikove "Ljubljanske Novice," dobe prosvetljenstva, omike najširših plasti naroda. Preden so "Srbske novine" prenehale izhajati so prevzele njihovo nalogo "Slave-novo srbskija vjednosti."

Začetki jugoslovanskega novinstva segajo torej v 18. stoletje ter se lahko sklicujemo na lepo tradicijo našega tiska. Prvih novin seveda ne smemo omenjati v sedanji meri — ne njihove oblike in vsebine, kakor seveda tudi ne poročevalske službe. Razumljivo je, da prve novine niso mogle izpolnjevati vzorno svojih nalog ter niso tudi služile narodu v takšni meri, kakor so si morda njihovi izdajatelji želeli. Srbskega književnega jezika in pravopisa v pravem pomenu besede še ni bilo. Samo po sebi se razume, da se v tistih časih list ni mogel razširiti med narodom, ko je bila pismenost še zelo slabo razvita.

Zato moramo ob tej priloiki tudi naglasiti, kako velikega pomena so stolice za novinstvo na univerzah, česar se pri nas še ne zavedamo dovolj dobro. Brez proučevanja novinstva je nemogoče dovolj temeljit in plemenit študij kulturne zgodovine. Novinska razstava, prirejena pred leti v Ljubljani, je na to opozorila kulturno javnost. Posebej bi pa bilo treba še naglasiti, da je razvoj našega tiska tesno zvezan z zgodovino naših narodnostnih bojev — za svobodo naroda in lastno državo, boj za osnovne narodne in človeške pravice. Zato pač nikakor nismo smeli zamolčati pomembnega jubileja srbskega tiska, zlasti še, ker je to jubilej vsega jugoslovanskega tiska, čeprav ga bo kdo skušal zamolčati.

Ta tragedija je poleg ostalega zahtevala 5 smrtnih žrtev, 1 Italijana in 4 Slovence. Med njimi sta bila dva kmeti, ki sta na Veliki teden, nič hudega sluteč, stopila na cesto. Podrla jih je italijanska krogla. Tretja žrtev je bil kmet iz vasi Kromplje, ki se je mudil neke na polju in bil tam na smrt obstreljen.

150 let srbskega novinstva

Prav je da se tudi slovenski tisk spomni te pomembne kulturne obletnice: pred 150 leti je začel izhajati prvi jugoslovanski list, ki se je v začetku imenoval "Srbskija povsednavnja novini" pozneje pa "Srbskija novini." Jezik teh novin je bil še, razumljivo, stari bližji cerkveni slovensčini ali ruščini kakor narodnemu jeziku saj je prišlo do Vukove reforme mnogo pozneje.

Prva številka teh novin, bolj podobna brošuri kakor sedanjim listom, saj je bila v obliki osmerke s platnicami, je izšla po pravoslavnem koledarju 14. marca 1781. List je izhajal do konca leta 1792 in izšlo je skupno 189 števil. Strokovnjaki so mnogo pisali o tem listu, a dolgo niso bile znane prve številke.

Nedavno se je posrečilo književniku in novinarju Svetislavu Šumareviću najti prve številke in napisal je obširno študijo o "Srbskih novinah."

List so začeli izdajati na Dunaju živeči srbski rodoljubi. Tiskal ga je Grk Marčević Poljo, ki je izdal tudi grški list "Efemeris." Tedaj se je pokazal tudi v ustanovitvi tega prvega lista Jugoslovane svobodni duh časa ob francoski revoluciji in vladvi Jožefa II.

V drugačnih razmerah, zlasti v takšnih, kakršne so vladale še pozneje v času absolutizma, bi pač ne začel izhajati v avstrijski prestolnici slovenski list. Začena je se je nova doba in že se je svitlala zarja poznejšega mogočnega razmaha prosvete.

Prav zaradi tega so "Srbske novine" najsi še tako skromne, posebno pomembne saj so znani, ke prihajajoče nove dobe, prav tako, kakor Vodnikove "Ljubljanske Novice," dobe prosvetljenstva, omike najširših plasti naroda. Preden so "Srbske novine" prenehale izhajati so prevzele njihovo nalogo "Slave-novo srbskija vjednosti."

Začetki jugoslovanskega novinstva segajo torej v 18. stoletje ter se lahko sklicujemo na lepo tradicijo našega tiska. Prvih novin seveda ne smemo omenjati v sedanji meri — ne njihove oblike in vsebine, kakor seveda tudi ne poročevalske službe. Razumljivo je, da prve novine niso mogle izpolnjevati vzorno svojih nalog ter niso tudi služile narodu v takšni meri, kakor so si morda njihovi izdajatelji želeli. Srbskega književnega jezika in pravopisa v pravem pomenu besede še ni bilo. Samo po sebi se razume, da se v tistih časih list ni mogel razširiti med narodom, ko je bila pismenost še zelo slabo razvita.

Zato moramo ob tej priloiki tudi naglasiti, kako velikega pomena so stolice za novinstvo na univerzah, česar se pri nas še ne zavedamo dovolj dobro. Brez proučevanja novinstva je nemogoče dovolj temeljit in plemenit študij kulturne zgodovine. Novinska razstava, prirejena pred leti v Ljubljani, je na to opozorila kulturno javnost. Posebej bi pa bilo treba še naglasiti, da je razvoj našega tiska tesno zvezan z zgodovino naših narodnostnih bojev — za svobodo naroda in lastno državo, boj za osnovne narodne in človeške pravice. Zato pač nikakor nismo smeli zamolčati pomembnega jubileja srbskega tiska, zlasti še, ker je to jubilej vsega jugoslovanskega tiska, čeprav ga bo kdo skušal zamolčati.

Ta tragedija je poleg ostalega zahtevala 5 smrtnih žrtev, 1 Italijana in 4 Slovence. Med njimi sta bila dva kmeti, ki sta na Veliki teden, nič hudega sluteč, stopila na cesto. Podrla jih je italijanska krogla. Tretja žrtev je bil kmet iz vasi Kromplje, ki se je mudil neke na polju in bil tam na smrt obstreljen.

150 let srbskega novinstva

Prav je da se tudi slovenski tisk spomni te pomembne kulturne obletnice: pred 150 leti je začel izhajati prvi jugoslovanski list, ki se je v začetku imenoval "Srbskija povsednavnja novini" pozneje pa "Srbskija novini." Jezik teh novin je bil še, razumljivo, stari bližji cerkveni slovensčini ali ruščini kakor narodnemu jeziku saj je prišlo do Vukove reforme mnogo pozneje.

Prva številka teh novin, bolj podobna brošuri kakor sedanjim listom, saj je bila v obliki osmerke s platnicami, je izšla po pravoslavnem koledarju 14. marca 1781. List je izhajal do konca leta 1792 in izšlo je skupno 189 števil. Strokovnjaki so mnogo pisali o tem listu, a dolgo niso bile znane prve številke.

Nedavno se je posrečilo književniku in novinarju Svetislavu Šumareviću najti prve številke in napisal je obširno študijo o "Srbskih novinah."

List so začeli izdajati na Dunaju živeči srbski rodoljubi. Tiskal ga je Grk Marčević Poljo, ki je izdal tudi grški list "Efemeris." Tedaj se je pokazal tudi v ustanovitvi tega prvega lista Jugoslovane svobodni duh časa ob francoski revoluciji in vladvi Jožefa II.

V drugačnih razmerah, zlasti v takšnih, kakršne so vladale še pozneje v času absolutizma, bi pač ne začel izhajati v avstrijski prestolnici slovenski list. Začena je se je nova doba in že se je svitlala zarja poznejšega mogočnega razmaha prosvete.

Prav zaradi tega so "Srbske novine" najsi še tako skromne, posebno pomembne saj so znani, ke prihajajoče nove dobe, prav tako, kakor Vodnikove "Ljubljanske Novice," dobe prosvetljenstva, omike najširših plasti naroda. Preden so "Srbske novine" prenehale izhajati so prevzele njihovo nalogo "Slave-novo srbskija vjednosti."

Začetki jugoslovanskega novinstva segajo torej v 18. stoletje ter se lahko sklicujemo na lepo tradicijo našega tiska. Prvih novin seveda ne smemo omenjati v sedanji meri — ne njihove oblike in vsebine, kakor seveda tudi ne poročevalske službe. Razumljivo je, da prve novine niso mogle izpolnjevati vzorno svojih nalog ter niso tudi služile narodu v takšni meri, kakor so si morda njihovi izdajatelji želeli. Srbskega književnega jezika in pravopisa v pravem pomenu besede še ni bilo. Samo po sebi se razume, da se v tistih časih list ni mogel razširiti med narodom, ko je bila pismenost še zelo slabo razvita.

Zato moramo ob tej priloiki tudi naglasiti, kako velikega pomena so stolice za novinstvo na univerzah, česar se pri nas še ne zavedamo dovolj dobro. Brez proučevanja novinstva je nemogoče dovolj temeljit in plemenit študij kulturne zgodovine. Novinska razstava, prirejena pred leti v Ljubljani, je na to opozorila kulturno javnost. Posebej bi pa bilo treba še naglasiti, da je razvoj našega tiska tesno zvezan z zgodovino naših narodnostnih bojev — za svobodo naroda in lastno državo, boj za osnovne narodne in človeške pravice. Zato pač nikakor nismo smeli zamolčati pomembnega jubileja srbskega tiska, zlasti še, ker je to jubilej vsega jugoslovanskega tiska, čeprav ga bo kdo skušal zamolčati.

Ta tragedija je poleg ostalega zahtevala 5 smrtnih žrtev, 1 Italijana in 4 Slovence. Med njimi sta bila dva kmeti, ki sta na Veliki teden, nič hudega sluteč, stopila na cesto. Podrla jih je italijanska krogla. Tretja žrtev je bil kmet iz vasi Kromplje, ki se je mudil neke na polju in bil tam na smrt obstreljen.

150 let srbskega novinstva

Prav je da se tudi slovenski tisk spomni te pomembne kulturne obletnice: pred 150 leti je začel izhajati prvi jugoslovanski list, ki se je v začetku imenoval "Srbskija povsednavnja novini" pozneje pa "Srbskija novini." Jezik teh novin je bil še, razumljivo, stari bližji cerkveni slovensčini ali ruščini kakor narodnemu jeziku saj je prišlo do Vukove reforme mnogo pozneje.

Prva številka teh novin, bolj podobna brošuri kakor sedanjim listom, saj je bila v obliki osmerke s platnicami, je izšla po pravoslavnem koledarju 14. marca 1781. List je izhajal do konca leta 1792 in izšlo je skupno 189 števil. Strokovnjaki so mnogo pisali o tem listu, a dolgo niso bile znane prve številke.

Nedavno se je posrečilo književniku in novinarju Svetislavu Šumareviću najti prve številke in napisal je obširno študijo o "Srbskih novinah."

ŠKRA

Damir Feigel:

Bacili in bac

Prišel sem do nekega zaključka, da je na mnogo bolezni, za mnogi našli učenjaki še posebej mena. Mene je že nekaj takih bojazan. Krstili so jih "gentilis". Njen glavni skrajna razburjenost, da se skriva za sladkimi rečmi. Huda je ta bolezen, jim se misli na nje, ako bo trajala delj zdravlja? Zapreti pisatelja v jačo? Potem pa tudi stranko jo k meni! Naznanilo da sem že zavarovan, pisarno urejeno? Brali to naznanilo, ali prevzetnost, ali bi vili z desnim kazalcem gov na svojem čelu, bi ne brali naznanila, hajali vkljub temu k

Ko, bi dobil le prvo vem, da bi mi odleglo srcem te pričakujem zdravi me! Dopustiti stisne bolezen v roke je namenjena le suho delilcem mojih bodov? Reši me, prva boj se strokov! Pod hočem končati pravilo zločinec, in objavljam drgnem s vojo prepričano sedo celo rabljevo zanjega vratu.

Soba je tiha! Moji slisali nihče. Kaj bo?

26. oktobra 19...

Tretji dan. Da bi vsaj pri starem! Na ne agente, na priporočevalnih strojev sem se uro privadil. Tem mojim ljubeznim "znancem" nes pridružil še drugi, si, trafikantje in agenti požaru.

Brž se je zvedelo, da kot začetnik ogromne tar mi je prišel pomagal elegantnejše prostore palače, drugi mi pa priprtil celo lepo, enoznamena dobroga in zapostavljena kakor nalašč, vilo nedaleč od spedišča.

Prihajali so trafikanti poročevaje se, naj kupim njih kolke in znamke, sem, da bijejo hud boj nek tudi trafikantje in celo na one male od njih dobe pri kolkih.

In slednjič je hotel gent na vsak način proti požaru moje Ognjegase gotovo ne toliko dela, če bi tudi moje premične, kolke imel jaz, ko sem se ljal v bran ognjeviti navdušenega agenta ru.

(Dalje prihajajo)

DEKLETA IN ZENE

Ne odlašajte! Naročite si fini FUR-CALL "STERLING" sukno za bodočo zimo na "CALL" in to direktno iz tovarne SEDAS doktor se dobro blago po nizkih cenah. Za dobro pošteno postrežbo se vam priporočam

BENNO B. LEUSTI
1034 Addison Rd. ENd. 3426 ali

Ubojstvo na Japon- skem

Na Japonskem narod ni še razkošno živel, a nekaj pa dobesedno strada in umira, posebno zadnja štiri leta, ko je v vojni s Kitajsko. Na Japonskem pa bo vse manj prenašal.

Čisto gotovo bo vlada izdala ukrepe, potem katerih ljudstvo primorano še bolj bo v vsem in stradati. Japonski narod pa bo vse manj prenašal.

Čisto gotovo bo vlada izdala ukrepe, potem katerih ljudstvo primorano še bolj bo v vsem in stradati. Japonski narod pa bo vse manj prenašal.

Čisto gotovo bo vlada izdala ukrepe, potem katerih ljudstvo primorano še bolj bo v vsem in stradati. Japonski narod pa bo vse manj prenašal.

do želje izpolnile. Vodilni moške sami javno govore zoper razkošje. Sam predsednik vlade je dejal, da mora z zunanjjo revolucijo, ki hoče "novi red v Aziji", priti tudi domača revolucija, ki naj tudi doma uvede nov japonski red, ki ga Japonci imenujejo "šintizai". Japonsko državo hoče postaviti na docela novo podlago. Kako pa se bo to zgodilo, to ni jasno.

Zdaj Japonci občuti le še bolj temno stran tega gibanja. Vse močnejše stranke in skupine so si zapisale na svoje zastave moralni prepoved japonskega naroda. Tukaj delujejo tako imenovani "ženski patrioti", delujejo tudi "delovni gorečniki" in polno drugih takih društev. Ti ljudje nadzirajo vso deželo ter imajo pod seboj na tisoče nadzornikov. Ti nadzorniki hodijo okoli ter vsaki gospodinjici gledajo v lonce, da vidijo, kje preveč jedo, kje imajo preveč zaloga, kdo se izogiblje delu itd.

Delo je namreč na Japonskem sila važna zadeva, ker Japonska potrebuje tisoče rok za delo v municijskih tovarnah.

Nikarar pa ni mogoče reči, da bi Japonci razkošno živeli. Velikanska večina ljudstva živi tako, da ima najnujnejše brez česar bi sploh živeti ne mogla. Toliko imajo, kolikor so vladni profesorji izračunali, da je treba človeku, da ne umre. Pri zadnjih naborih so zdravniški vojaški komisariji ugotovili, da je bilo le 27 odstotkov vseh mladeničev sposobnih za vojaško službo, vsi drugi so bili sestradani in jetični. Čemu pa potem tisto pridiganje o "razkošju"? To je nekaka duhovna doklada k telesnemu življenju, da bi ljudstvo bolje razumelo velike japonske načrte za prihodnost.

Japoncu je treba dopovedati, da si mora od ust pritrgeti, če hoče preživljati veliko svojo ar-

made na Kitajskem. Japonci naj ve, da mora tudi japonski vojak na kitajskem bojišču živeti skromno in pičlo. In tudi potem, ko bodo vsi japonski načrti uresničeni, naj se pripravijo, da tega še ne bo konec.

Vodilni moške japonskega naroda javno in odkrito govore, da bo tudi potem moral japonski narod "preživeti še deset let tega pomanjkanja."

Prihodnost pa bo pokazala, ali bo japonski narod mogel prenesti tudi ta nadčloveško veliki napor, ali se morda ne bo nekega dne naveličal, ter ne bi hotel več stradati.

Afriške puščave vedno večje

Kakor v nekaterih predelih Združenih držav, tako opažajo tudi v Afriki, da se puščava nevdružno širi in da je Afrika takorekoč pred — opustošenjem. Kolonizacija z izsekavanjem gozdov in veliki pašniki ta razvoj nerodovitnih tal bolj podpira kot pa zadržuje.

Francoski in angleški arheologi so v svojih raziskovanjih nabrali dovolj gradiva, iz katerega je mogoče sklepati, da je bila današnja afriška puščava nekdanje lepote obdelan in visoko kulturni svet. V tako imenovani "ledeni dobi", ki je v Afriki delovala kot doba deževja, so bile v današnjih suhih in pustih pokrajinah razmeroma zelo rodovitne sončne planjave z mnogimi tekočimi rekami. Še v zgodovinski dobi so mnoge pokrajine, ki so danes že prava puščava, kazale sledove rodovitnega sveta.

Rimski zgodovinar Plinij n primer piše, da je zaledje Kartagine in tudi južni Sudan po opisovanjih rimskih potovalcev izredno rodovitni in s prostornimi gozdovi porastel svet in da vse strani.

ti gozdovi segajo do današnjega Karuma.

Danes o vsem rodovitnem svetu ni ne duha ne sluha. Puščava prodira vedno globlje. Izračunali so, da se v Kamerunu, v francoskem Kongu in v Libiji meja puščave pomakne vsako leto za 1 meter naprej. V pokrajini Basuto, kjer so nekdanje teklo osvežujoče reke, so samo še suhe struge, ki komaj še nekoliko spominjajo na nekdanje rečne järke. In kjer so nekdanje bili rodovitni pašniki, so danes gole planjave, po katerih uspeva le redko puščavsko grmičevje.

Prav tako vznemirljiva so poročila iz Ugande, Tanganjike, Nyasse, Transvaala in Natala, torej pokrajin iz severnega dela južnoafriške zveze.

V Nyassi vsa visoka ravina danes preživlja komaj polovico prebivalstva.

Vse to umiranje afriške zemlje je posledica pohlepnega ravnanja z zemljo: vsi gospodarji teh tal naravnost tekmujejo med seboj, da bi čim prej dobili iz njih čim več koristi, zato z vsemi modernimi pripomočki trebi pragozdove in tako uničujejo naravne zaloge vlage in veter in vročina dobivata vedno večjo moč. Kolikor pa najdejo še rodovitnih pašnikov, jih tudi kmalu uničujejo s prevelikimi čredami živine, ki izgledajo zeliščno podlago in rodovitno prst izpostavijo neurjem vremena. In puščava se vedno bolj širi na vse strani.

Objava sporočila jug. poslaništva

Kraljevsko Poslaništvo prosi za objavo sledečega sporočila: Kraljevska vlada je po predlogu Kraljevskega poslaništva v Washingtonu v sodelovanju s Savezom Pomorcev in Komitetom Brodoslovnikov izdala ukaz o takojšnji otvoritvi Jugoslovanskega Zborista Pomoraca (seamans poola) v New Yorku in za to odobrila potrebne kredite za vzdrževanje vseh naših nezaposlenih pomorcev v Z. A. D., ki so voljni ploviti v prvi vrsti na jugoslovanskih ladjah. Na temelju tega je možno osvoboditi interniranih pomorcev, ki so voljni ploviti. Ni pa mogoče v istem smislu zavarovati in zahtevati osvoboditev tistih pomorcev, ki se trdovratno branijo pridružiti se vojnim naporom in ploviti.

Nezaposleni pomorci v Zboristu Pomoraca bodo prejeli: častniki dnevno po 4.50 dolarja in ostali dnevno po 3 dolarje. Onemogle in za delo nesposobne pomorce bo pregledala izbrana komisija, ki se bo te dni sestala v New Yorku in ki bo odločila o njihovi sposobnosti oziroma nesposobnosti za pomorsko službo. Nesposobni in onemogli pomorci bodo prejeli isto podporo. Obolelim pomorcem, ki bodo prejeli pomoč, bo prožena bolniška nega, denarna podpora pa se bo v času bolniške nege znižala za eno tretjino.

Udruženje Pomoraca v Londonu sporoča, da pričakuje 15

PRODA SE

No. 8 Mt. Gilead Hydraulic prešo za grozdje. 3 seti rjuh in kompletna oprema. Cena \$550. Napredaj je tudi 500 košar, ki vsaka drži 16 kvartov, po 3c vsaka; ter 10 tajerjev za trupe. Za podrobnosti se zglasite pri

TED MANDEL,
20171 Nicholas Ave.

deportiranih pomorcev iz Z. A. D. in da jim bo pomagalo, če bodo spremenili svojo prvotno odločitev, da se ne bodo vkrcali in če se bodo pridružili vojnim naporom ostalih naših pomorcev, ki prevažajo vojni material do končne zmage in svobode Jugoslavije.

Za vse informacije glede Jugoslovanskega Zborista Pomoraca in glede komisije za pregled naj se interese obrnejo na Savez Pomoraca, 11 Broadway, New York.

DELO DOBIJO Boring Mill operatorji

ki so izkušeni na velikih "horizontal" in "vertical" strojih ter operatorji na velikih "Planer" strojih in Slab-Miller. Plača na uro in "overtime." Se mora predložiti izkaz državljanstva. Ako ste uposleni pri obrambnem delu, se ne pri-
glasite.

Wellman
Engineering
7000 CENTRAL

ISČE SE ŽENSKO KI ŽELIJO ZASLUŽITI MNOGO DENARJA TO JESEN

Izvrstna prilika za ženske, ki imajo skušnje v prodajanju. Zaposlitev za ves dan ali samo delno. Dobro delo. Hitre prodaje — ponovna naročila. Nenavadna zahteva po temu predmetu. V sleherni hiši je prospektivna kupovalka. Na stotine zadovoljnih žena v Clevelandu krpa srce, nogavice, perilo in obleke z "EASY-MEND." Ne potrebuje šivanja ali krpanja. Brezplačno se preskrbi majhno lahko prtljago. Zagotovite si dohodek z clevelandsko firmo, ki je na trdni podlagi. Mi nimamo omejitve glede starosti. Vas izučimo, da boste z lahkoto prodajali produkt. Zglasite se takoj, da si preskrbite zaželjeno okrožje. Vprašajte za Mr. Fischerja ali Mrs. Pinnat pri

Mendex Corporation
2300 PAYNE AVE.

Zahvala

Lepo se zahvaljujem zavarovalni družbi The American Casualty Co. za izplačitev \$5000.00 za moj očetom Antonom Mervarjem, ki je bil ubit v avtomobilski nesreči dne 21. julija 1942. Mr. Janko N. Rogelj, zastopnik omenjene družbe, je poskrbel, da je bila vsota hitro in v redu izplačana. Hvala tudi njemu!

Justine Mervar

Naprodaj

je farma, obsegajoča 63 akrov, sadno drevje, trta, maline, jagode, pašnik, zemlja za pšenico in oves ter koruzo. Tudi gozd. — Vpraša se pri MARTIN JANEZIC, Middle Ridge Rd., Madison, Ohio.

General Electric
Magic Chef, Tappen in Grand kuhinjske peči
Imamo tudi Philco Radio.
Cene zmerne

Anton Dolgan

15617 Waterloo Rd.

Ako iščete

dobrega popravilalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevlje ter imamo polno zalogo finih, novih moških čevljev. Cene zmerne.

FRANK MARZLIKAR
16131 St. Clair Ave.

Oblak Furniture Co.

Trgovina s pohištvo
Pohištvo in vse potrebščine za dom
6312 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 2978

VSE KARKOLI

potrebuje se od zobozdravnika, bodi izvlečenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobite v vaše polno zadovoljstvo pri dr. Župniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripušča. Uradni naslov:

6131 St. Clair Ave.

vhod na 62. cesti
Knausovo poslopje

TWILIGHT BALLROOM
se odda v najem za
PLESE in VESELICE
Se nekaj dobrih dni oddajo na razpolago
POKLICITE
TINO MODIC
6025 ST. CLAIR AVE.
ENDICOTT 9691

V blag spomin

prve obletnice smrti naše ljubljene, drage, nepozabljene hčerke in vnukinje

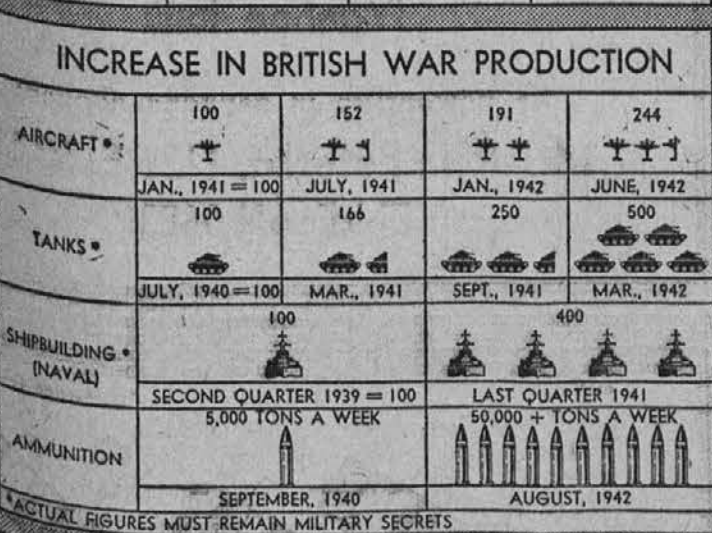
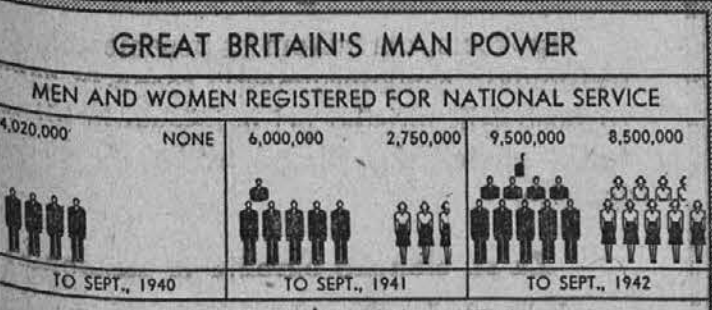
LUCINKA TERŠKAN

ki je za vedno mirno v Bogu zaspala dne 15. septembra, 1941 v starosti 18 let, 9 mesecev in 23 dni.

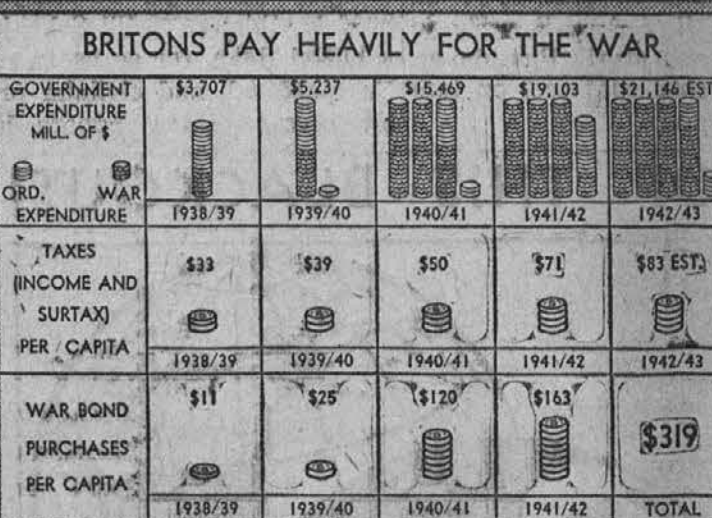
Že leto dni je poteklo, ko Tebe, draga hčerka več ni. Kratka je ta doba, a za nas, ki smo Te ljubili, je večnost in polna žalosti!

Za Teboj žaluje mamica in stari ata
Iva Terškan, 968 E. 200 St.

BRITAIN AFTER THREE YEARS AT WAR

THE GOLD FIGURES ABOVE barely hint at the three years of fighting sacrifice which the British people have devoted to smashing the Axis. British income tax starts on an income of \$440. The standard rate is 50%: with surtax it rises to 97½%. War Savings include nearly \$200,000,000 which Britons have voluntarily lent their Government with interest. The growth of British war produc-

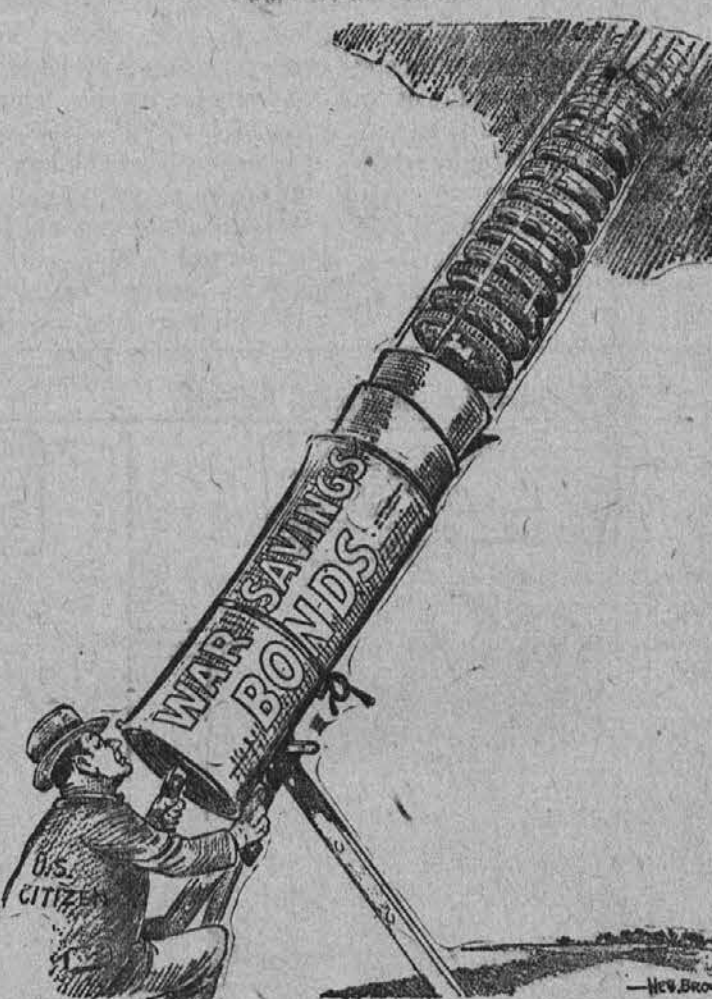
Compiled for the British Information Service, an Agency of the British Government by PICK- tion has to be shown by percentages based on 100 rather than by actual figures which are secret. The chart shows only a few examples of the restrictions placed by law on the supply of consumer goods—and even the limited supplies permitted are not always available to the shopper. Many foods not rationed are completely unobtainable. Thus the whole people contributes to victory.

SLOVENSKI MLADENIČI

Ako želite delo kot "Pin setters" (postavljači kegljov), zglasite se pri poslovojni kegljišča SLOV. DEL. DOMA NA WATERLOO RD. Javite se pri

A. SKUFCA, poslovođa

Get Your Gun!

—From Akron (Ohio) Beacon-Journal

SODNIKOVI

JOS. STRITAR

Nato pozvoni slugi. Ko ta pri-
de, veli mu:

"Peljite tega moža k Selja-
nu!"

Prepočasi je stopal stari slu-
ga mladeniču. Ko slednjič vr-
ta zaškrlipljejo, ko zagleda Ma-
tija starega drvarja, ki je se-
del sključen na klopi, stoji ne-
kak časa molče, potem mu reče
z žalostnim glasom:

"Zakaj ste tukaj, oče?"

Seljan vstane ter mu gre na-
proti:

"Oče mi praviš, Matija? Ta-
kemu človeku oče? Premislil ka-
ko govoriš, Matija!"

"Še enkrat vas prašam: Zakaj
ste tukaj, oče?"

"Zakaj sem tukaj? Čudno
vprašanje! Vsak otrok, vsaka
stara ženica v trgu ve, zakaj je
stari Seljan zaprt, in ti bi edini
ne vedel? Ali te niso vsi obsuli
tako, ko so te zagledali, in ti
pravili, kaj sem storil? Če si
hotel samo to vedeti, ni ti bilo
treba sem hoditi!"

"Oče, jaz se ne menim za to,
kaj ljudje govorijo; tudi ne pra-
šam vas, česa vas dolže. Pra-
šam vas samo, zakaj molčite,
zakaj ne govorite resnice!"

"Kaj praviš, Matija? Uganke
niso za staro glavo. Zdaj pa jaz
tebe nekaj prašam: Ali si bil
doma, Matija?"

"Vse vem, vse vem, oče!"

"Kaj torej iščeš tod? Doma
ti je dovolj skrbni; pusti me in
pojdi, mene ni škoda!"

"Zakaj ste tako trdovratni,
zakaj se sami krivega delate?"

"Kdo zlomka ti pa pravi, da
se sam krivega delam? Kaj me-
niš, da sem sam prišel in rekel:
Zaprte me, to in to sem storil!"

"Četudi tega niste rekli, ali vi
molčite, ko vas dolže; lahko bi
govoril, eno samo besedo — in
oproščeni ste."

"Kakova je tista sama bese-
da? Ti ne veš, kaj govoriš, mla-
dič!"

"O predobro vem, kaj govo-
rim; težko mi je, ali govoriti
moram. Zakaj ne rečete: Jaz
nisem bil, ta je bil!"

"Kdo?"

"Naš oče!"

V tem hipu skoči Seljan pro-
ti njemu, kakor da bi mu hotel
usta zamašiti z roko.

"Kaj govoriš, človeče!"

"Rečena je strašna beseda!"

Seljan je videl, da mu nima
kaj prikrivati več; a vedel ni,
da je mladi Sodnik samo slutil
resnico, da je hotel samo potr-
diti od njega.

"In ko bi bilo res, kar praviš,
ali tebi pristoji tako govoriti?
Ti me siliš, da naj izdam, ova-
dim svojega očeta? Lep sin si
ti, da ti je tako sveto ime tvo-
jega nesrečnega očeta! Zakaj
ne greš sam ter ga ovadiš? Če
si že tak, ne sili me, da naj bom
tudi jaz!"

"O vi ne veste, kako mi je hu-
do, da moram tako ravnati; ali
drugače ne morem. Pustiti ne
smem, da bi vi po nedolžnem

trpeli za drugega, bodi si tudi
za mojega očeta. Resnica mora
na dan!"

"Matija, ker je že tako, govo-
riva pametno, možko besedo!
Poglej me! Kaj meniš, koliko
let mi bo še živeti? Kaj me še
čaka dobrega na svetu? Trudil
sem se in ubijal vse svoje žive
dni; zakaj mi ne privoščiš, da
si tu odpodim; kaj mi je hu-
dega tukaj?"

"Ali sramota, sramota!"

"Ej, pusti jih, naj govorijo,
dokler se jim ljubi; kadar se
bodo naveličali, bodo že molčali.
Sramota! Saj ravno zato sem
in hočem biti tukaj, da ne bo
sramote. Kaj meni sramota? Ali
vaša hiša, tvoja mati, ti, brata,
sestre — vašega do zdaj čiste-
ga imena naj se ne prime rja!
Mirni in spoštovani živite in
spomnite se včasih starega Selja-
na, ki ni napačen človek; ali pa
ga tudi pozabite! Siliš me, da
naj govorim; dobro! Govoril
bom torej, četudi ne, kakor ti
hočeš; do zdaj sem tajil, zdaj
hočem očitno reči, da sem kriv!"

"Ko bi mene ne bilo! Dejte,
potem bom pa jaz tudi govoril!
Vas ni škoda, pravite; dobro!
Ali ste sami? Nimate li žive
duše na svetu, za katero ste
dolžni skrbeti? Kaj hočete za-
pustiti svoji hčeri, če ji še no-
čete ohraniti dobrega imena?"

Kaj naj počne Jerica, uboga si-
rota? Zanašate se name; ali kdo
vam je porok, da se ne premis-
lim tudi jaz? Težko je možu
živeti z ženo, ki ima takega očeta."

Nič odgovora! Globoko za-
mišljen je stopal Seljan po je-
či. Matija je videl, da mu je za-
del pravo struno; prigovarjal
mu je dalje:

"Ne mislite na nas; mi mora-
mo prenašati svojo nesrečo;
otroci morajo trpeti za svojega
očeta, tako je na svetu! Vendar
hočem storiti, kar mi je mogo-
če: prodati mislim domačijo,
zapustiti z vso družino ta kraj
ter se naseliti kje daleč odtod,
kjer nas živa duša ne pozna. Še
prej pa hočem poravnati očeto-
vo krivico, kolikor mi je moči.
— Čas poteka, odločite se, oče!
Pomislite, da ne govorim sam,
za mano vred govori in vas prosi
nedolžna sirota: Imetje usmi-
ljenje s svojim otrokom!"

"Pregovoril si me, premagal,
Matija; storiti hočem, kar sem
prej mislil, da nikdar ne stor-
im, ko bi tudi moral v sramoti,
v ječi končati svoje stare dni.
Ali je prav ali ne, ti glej!"

Nato mu poda roko. Matija
ga zapusti z olajšanim srcem.
Malo časa potem sta Seljan in
Matija stala pred okrajnim so-
dnikom. Seljan je povedal na za-
pisnik, kar je bilo potrebno, da
se stvar pojasni. Njegova izja-
va je bila tako verjetna, tako
naravna, da ga je okrajni so-
dnik, ki je bil že sam začel slu-
titi resnico, izpustil brez po-
miselka.

Ko je bilo to končano, se obr-
ne Matija k uradniku, rekoč:

"Gospod! Še nekaj me teži;
jaz nisem učen človek, zato ne
vem, kako naj storim, da bo
prav; ali vest mi veleva, da mo-
ram nekaj storiti. Gospod, naš
nesrečni oče so se pregrešili;
stopili so pred višjega sodnika
— da bi jim bil milostljiv! Jaz
sem dolžan storiti, kolikor mo-
rem, da bo laže njihovi duši.
Nate, gospod, vzemite, kar
imam pri sebi, in naredite s tem,
kakor se vam zdi, naj bo ubogim
na korist, ali kakor se vam vi-
di."

Ganjen mu odgovori gospod,
da po postavi tega ni dolžan;
prigovarja mu, da naj spravi
denar z mirno vestjo; ali mladi
Sodnik ne odjenja. Slednjič
shrani denar in mu da potrdilo,
da ga je prejel; potem poda
obema prijazno roko.

Reči pač ne moremo, da sta
Matija in Seljan takoj potem,
zapustivši neprijazni kraj, ve-
sela stopala po trgu; veselje to
ni bilo. Vendar nekako olajšana
sta bila oba. Matija si je bil v
svesti, da je prav storil, in stari
Seljan se je vsaj v tem trenut-
ku, ko je zopet dihal prosti
zrak, čutil, kakor da se je zbudil
iz težkih sanj.

Konec

Bilo je dve leti potem. V trgu
se je bilo mnogokaj izpreme-
nilo. Sodnikovi so bili prodali
svoj dom ter se preselili, nihče
ni prav vedel, kam. Nekaj časa
so tržani govorili o Sodniku in
Zaplottniku; nekateri so slutili
resnico, gotovega ni vedel nihče
nič. Ščasom je potihnila govo-
rica; čas že skrbi, da pride ved-
no kaj novega na vrsto, da ne
praznujejo stare in pač tudi ne
mlade čeljusti.

Gospa davkarica je lovila ta-
ko dolgo, da je vjela najprej
Olgi nekega mladega uradnika
za moža, potem Ireni novega
učitelja. Srečo želimo obema in
upajmo, da bodeta znala vsak
v strah prijeti svojo ženo. Za
zajca na mizo ob godovih in
praznikih jima bo skrbel tast in
gospa davkarica za dobre sveče,
kadar jih bo treba in ne. Da bi
le smela oba s svojim tastom
zahajati v veselo družbo, ki se
shaja kakor nekdanj vsak teden
pri Korenu!

Na Brezarjevem domu ni bilo
zdaj več tako tiho in mirno ka-
kor nekdanj. Stara Brezarica je
pestovala malega kričaća, gos-
podinjstvo je bila prepustila
mladi snahi — Ani Sodnikovi.
Za Brezarja se nam ni bati;
dobro bo gospodaril in srečno
živel s svojo družino, ako ne bo
kake posebne nesreče, katere ga
Bog varuj!

Take sreče ni bilo na Seljano-
vem domu. Starček je drvaril
ko prej, in v njegovi koči je se-
dela pri malem okencu Jerica
ter pridno živala. Malo oblede-
la je bila res in tudi bolj tiha
je bila, ali tožila ni nikoli ne
očetu, ne nikomur drugemu, da
se čuti nesrečno. Zdaj pa zdaj
je pač tudi z rosnim očesom po-
gledala preko cvetic, ki so ji
cvele na okencu v pisanih poso-
dah, ven na stezo, na cesto, ki
je držala v trg, odtod v mesto
in iz mesta bogve še kam!

In ko so ji neko popoldne zo-
pet tako nehotoma uhajali po-
gledi iz tihe sobice, glej, kar ti
pridrdra voz po cesti. Deklici
začne utripati srce, sama ni ve-

Splovitev bojne ladje

Mrs. Henry Wallace, žena podpredsednika Zedinjenih držav,
je te dni krstila v brooklynski ladjedelnici bojno ladjo Iowa, ki bo
imela 45.000 ton prostornine. Poleg Mrs. Wallace je kapitan
Kennedy, superintendent ladjedelnice.

dela zakaj; voz zavije proti hi-
šici in malo trenutkov potem
sta bila dva srečna mlada člo-
veka v stari drvarjevi koči.

Ko se je Seljan vrnil na ve-
čer ter zagledal voz pred svojo
hišo, je takoj uganil, kaj pome-
ni ta nenavadna prikazen. Jeri-
ca mu priskače naproti ter se
mu oklene vratu, "pol smeha,
pol joka." Matija ni skakal, to
se vendar moškemu ne spodobi,
četudi je srečen snubač; a ma-
lo je vendar pospešil korake, da
bi brž podal roko svojemu tustu.

"Torej si vendar prišel!" mu
reče Seljan vesel, "saj sem de-
jal, da ne boš tak!"

Drugi dan se odpeljejo vsi
trije v svoje novo bivališče. Na-
to veselo ženitovanje in srečen
zakon! Liza se je pomladila
sredi svojih srečnih otrok. An-
drejček in Zalka sta veselo ka-
kor nekdanj razgrajala po hiši;
stari Seljan je imel z njima
mного posla. Matija je umno
kmetoval in tržil; od dne do dne
mu je rastle premoženje; saj
mu ga je bilo pa tudi treba za
toliko družino, kakršna je že
bila, in bogve, kaj še pride! Svo-
jega brata Valentina je vzel k
sebi na dom, da mu je pomagal
pri kupčiji. Lahkoživega mlade-
niča je bila spametovala nesre-
ča.

In Nosan? Govorila se je, da
je pobegnil v Ameriko. To je
mož pametno storil. Pustimo ga
tam, morebiti zdaj tudi on tam
živi pošteno.

Bodrilne poslanice Jugoslovanom

LONDON, 6. septembra (A-
P) — Iz Velike Britanije so
prejeli danes preko radia Jugo-
slavani, Norvežani in Luksem-
buržani poslanice, naj svoj od-
por napram Nemcem nadaljuje-
jo. Te poslanice so jim tudi ob-
ljubile, da bodo nacisti po voj-
ni primerno kaznovani.

Jugoslovanski kralj Peter II.
je o priliki svoje 19-letnice, po-
zval svoj narod, naj v domovi-
ni sledi generalu Draži Mihajlo-
viću, vodji četnikov, ter naj z
zaupanjem zre v bodočnost.

Norvežanom je naslovil posla-
nico Johan Nygaardsvold, pred-
sednik norveške vlade v Londo-
nu, a Luksemburžanom je go-
voril višji urednik britanskega
Foreign Office-a, v imenu mini-
stra zunanjih zadev, Anthony
Edena.

Italijanska hudodel- stva v Jugoslaviji

Pod rubriko "Odpor" prina-
ša list borbenih Francozov, —
"France", naslednjo vest: V hr-
vaškem Primorju so Italijani
pred kratkim razrušili 8 krajev
v bližini Reke, ter se na ta na-
čin maščevali nad civilnim pre-
bivalstvom zaradi odpora hr-

vaških domoljubov v sosednjih
planinah.

To hudobno maščevanje bo le
okrepilo mržnjo ljudstva, ki ži-
vi pol laškim jarmom. Jugo-
slavanski vladni krogi so dobili
zanimive tozadevne vesti. V me-
stu Senju na Primorskem, so
pobegnili vsi učenci višjih raz-
redov gimnazije v gore in se
tam pridružili gerilcem. Morda
so se spominjali usode, ki je za-
dela šolarke v Kragujevcu, v
Srbiji, katere so preteklo zimo
poklali Nemci. V Dalmaciji so I-
talijani zažgali in razrušili tri
hrvaške kraje v bližini Šibenika:
Vodice, Zaton in Privi. V
eni sami noči so zaprli Lahi v

Šibeniku 1.000 meš-
tarih kot talce odvle-
kam.

OSKRBN

v starosti od 21-
Morajo govoriti
angleščine in isto-
meti. Zahteva se
ameriškega drža-
stva. 5-dnevni
od 5.40 pop. do 12
47½c na uro za
pozneje več. Stal-
Zglasite se na 700
pect Ave., soba 8

V najem

se želi dobiti stanovanje s 4. ali
5. sobami in kopalnico. — Sta-
novanje išče slovenska družina
3 odraslih oseb. — Naslov se
naj pusti v uradu tega lista.

THE OHIO
TELEPHONE

700 Prospect

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK

Če ste res napredni, pokažite to tudi z
njem. Cankarjev glasnik je napredna delav-
kultura revija za leposlovje in pouk. Priporo-
svojem prijatelju ali znanu, da si jo naro-
Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa
je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek

Cankarjev glasnik potrebuje zastopnik
posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pis-
upravnistvu, ki bo rade volje dalo vsa pojasn-
Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev
Glasnik

IME: _____
NASLOV: _____
Zastopnik: _____
Plačal \$ _____ c _____ Dne _____ 19 _____

Točna postrežba

Trgovcem, obrtnikom in posameznikom bo
zastopniki "Enakopravnosti" točno in zadovolj-
vo postregli, najsibo pri oglaševanju ali poro-
vanju novic, ako jih pozovete, da se pri-
zglasijo.

Za st. clairsko okrožje je zastopnik:

Mr. John Renko, 1016 E. 76 St.

Za collinwoodsko in euclidsko okolico:

Mr. John Steblaj, 1145 E. 169 St.

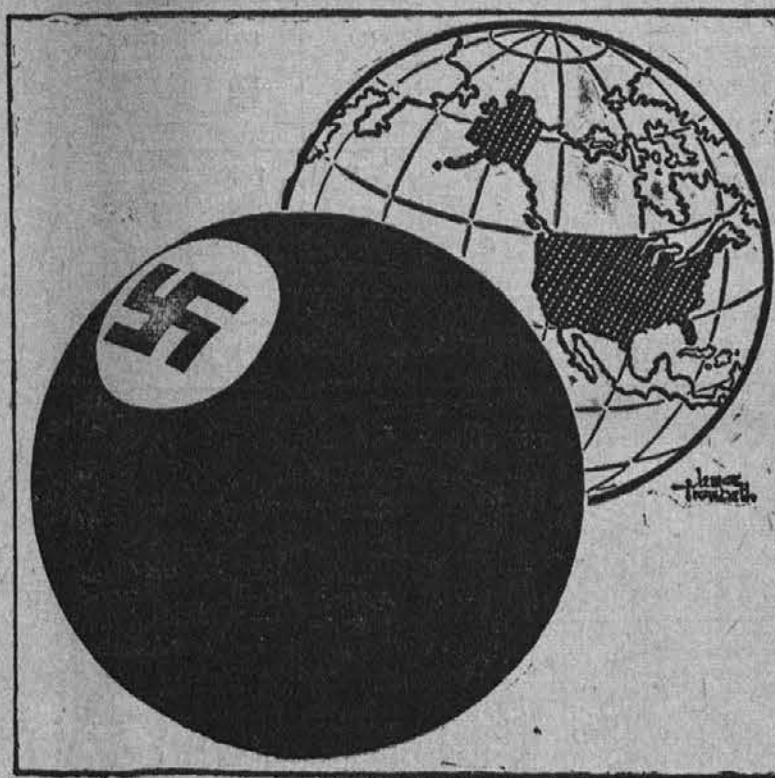
Ivanhoe 4680

Za newburško in zapadno okolico:

Mr. John Peterka, 1121 E. 68 St.

ENDicott 0653

STOP THIS BLACKOUT!

Buy United States WAR BONDS

SQUIRE EDGEATE — More Converts for the Overall Brigade

"WHAT'S YOUR NAME?"

je naslov

novi knjigi

ki jo je spisal v angleščini slovenski pisatelj
LOUIS ADAMIC

Cena knjigi je \$2.50 in nabavite si jo
lahko v našem uradu.